

Plats och tid Kommunhus C, sammanträdesrum Fävren, Varberg, kl. 13:30-14.40

Beslutande Martin Bagge (MP), ordförande
Rita Wiberg (S), vice ordförande
Annette Sillrén (M) tj. ersättare för Knut Aurell (M)
Håkan Olsson (M)
Sandor Olah (M)
Sven- Anders Svensson (C)
Margareta Bernäs (L)
Göran Sandberg (S)
Kjell-Ove Cederholm (S)
Julia Nord Axelsson (S)
Karl-Gunnar Svensson (KD) tj. ersättare för Bo Qvist (SD)

**Inte tjänstgörande
ersättare** Mikael Karlsson (C)
Maulo Rivera (S)

Övriga närvarande Miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson
Sekreterare Birgit Stalpi
Miljö- och hälsoskyddsinspektör Karl Inge Johansson § 59-62

Utses att justera Rita Wiberg

**Justering plats och
tid** Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen den 6 september 2017 kl. 18:00.

Sekreterare Birgit Stalpi **Paragraf** 59-74

Ordförande Martin Bagge

Justerande Rita Wiberg

Anslag /bevis

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag

Organ	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Sammanträdesdatum	4 september 2017
Datum då anslaget sätts upp	7 september 2017
Datum då anslaget tas ned	2 oktober 2017
Förvaringsplats för protokoll	Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, Drottninggatan 17, Varberg
Underskrift	Birgit Stalpi

MHN § 59

Dnr 2017-000074

Information, meddelande, rapporter från nämndens ledamöter och ersättare

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslutar

1. att ärendet utgår på nämndens sammanträde.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt den 2 februari 2015 att nämndens ledamöter och ersättare kontinuerligt ska redovisa från kurser/konferenser och uppdrag som man deltagit i som representant för nämnden.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 51.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 60

Dnr 2017-000075

Information om inbjudningar till kurser/konferenser

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. uppdra åt förvaltningen att anmäla Sandor Olah (M), Göran Sandberg (S), Rita Wiberg (S) och Martin Bagge(MP) till FAH:s höstmöte den 4-5 oktober.

Beskrivning av ärendet

Ordförande Martin Bagge (MP) informerar om att det har kommit in en konferensinbjudan till FAH:s Höstmöte den 4 – 5 oktober 2017 i Sundsvall. Teman för konferensen är: Miljöfrågorna i tätortsutveckling – markföroreningar och luftkvalitetsarbete. Konferensen vänder sig till nämndens ledamöter/ersättare.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 52.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 61

Dnr 2017-000076

Delegeringsbeslut

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. godkänna redovisningen av delegeringsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till tjänstemän enligt en av miljö- och hälsoskyddsnämnden antagen delegeringsordning. Dessa beslut ska redovisas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Redovisningen innebär inte att Miljö- och hälsoskyddsnämnden får ompröva eller fastställa delegeringsbesluten.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har upprättat en förteckning över delegeringsbeslut för den 29 maj-15 augusti 2017.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 53.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 62

Dnr 2017-000077

Intern redovisning – förvaltningen redovisar

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. notera miljö- och hälsoskyddsinspektör Karl Inge Johanssons muntliga redovisning från en dom i Mark och miljööverdomstolen i mål nr. 7490-16 gällande spridning av gödsel på P-AL V klassad mark.
2. notera miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson redovisning av arbetsutskottets utvalda delegeringsbeslut i protokollet.
  1. DB 2017-649, Dnr 2017-000928. Beslut om förbud att sälja eller skänka livsmedel med bristfällig märkning förenat med löpande vite, Kwanlas Thai Livs, fastigheten Falkenbäck 25.
  2. DB 2017-716, Dnr 2017-001022. Yttrande över samrådshandling till detaljplan Snidaren 1,13-15.
  3. DB 2017-734, Dnr 2017-000824. Beslut om upphävande av beslut om förbud att sälja eller skänka livsmedel med bristfällig märkning förenat med löpande vite, Thai och Asien Närbutik, fastigheten Djurläkaren 1.
  4. DB 2017-784, Dnr 1996-000479. Ansökan om utdömande av vite kopplad till Mål 6939-16, Skällinge Hembageri AB, fastigheten Skällinge 13:1.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson ges möjlighet att under denna punkt redovisa/informera nämnden i olika frågor.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskott väljer ut delegeringsbeslut som miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson ska redovisa på nämndens sammanträde.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 54.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 63

Dnr 2017-000078

Meddelanden, information om beslut

Dnr MHN 2017-000196

Protokollsutdrag från Kommunfullmäktige § 103, strategiska styrdokument inför budget 2018.

Dnr MHN 2015-000018

Protokollsutdrag från Kommunfullmäktige § 113, entledigande av ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden, Hanna Nyström (S).

Dnr MHN 2017-001220

Protokollsutdrag från Kommunstyrelsen § 165 om befolkningsprognos 2017-2021 samt gällande prognos.

Dnr MHN 2017-001221

Protokollsutdrag från Kommunstyrelsen § 171 uppföljning av internkontrollen för 2016.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 64

Dnr 2016-000997

Ekonomisk rapport / delårsrapport

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. godkänna den ekonomiska rapporten/delårsrapporten (januari-juni 2017).

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson redovisar miljö- och hälsoskyddsförvaltningens ekonomiska rapport/delårsrapport (januari-juni) 2017.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 56.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 65

Dnr 2017-001390

Budget 2018

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. överlämna upprättat förslag till budget till kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har utifrån tilldelad budgetram för 2018 upprättat förslag till budgetunderlag till fullmäktige. Den totala ramen för nämnden är 10.0 mnkr. Den politiska verksamhetens del är 0.7 och miljö- och hälsoskyddsförvaltningens 9.3 mnkr.

Till budgeten bifogas en preliminär arbets- / tillsynsplan för 2018. Av planen framgår att den målsättning nämnden har att verksamheter som betalar årsavgifter ska inspekteras årligen inte kan uppfyllas helt däremot inspekteras alla enligt det tidsintervall nämnden bestämt. Grunden för arbetsplanen är en utvärdering av nämndens alla verksamhetsområden utifrån miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens krav på uppföljning av behoven och resurserna. Granskningen har lett till att bedömt resursbehov är ytterligare f.n. en till två handläggare. Det finns således ett glapp mellan bedömt tillsynsbehov, administrativt stöd och tillgången till resurser.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens och förvaltningens verksamhet finansierades 2016 till 51 % av avgifter. Nettokostnaden per invånare/år var 149 kronor under 2016.

För 2018 föreslås att nämnden begär att kommunfullmäktige ökar avgifterna med 3%.

Budgetförslaget har tagits upp i förvaltningens samverkansgrupp 4 september 2017.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 30 juni 2017.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 57.

Prot. utdrag: Kommunfullmäktige
Miljö- och hälsoskyddschef S Andersson

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 66

Dnr 2017-001389

Tillsynsplan 2018 - utvärdering 2016

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslutar

1. notera den preliminära tillsynsplanen för 2018 i protokollet.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddschef Stefan informerar om förvaltningens förslag till tillsynsplan för 2018.

Miljöbalken och dess förordningar trädde i kraft den 1 januari 1999. I förordningen om tillsyn enligt miljöbalken ställdes bl.a. kravet att de operativa tillsynsmyndigheterna, som miljö- och hälsoskyddsnämnden, skulle göra en utredning om tillsynsbehovet inom sina ansvarsområden. Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) är kommunen skyldig att;

1. Föra register över de verksamheter som fordrar återkommande tillsyn.
2. Varje verksamhetsår upprätta tillsynsplan.
3. Årligen uppdatera utredningen om tillsynsbehovet.
4. Följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten.
5. Avsätta tillräckliga resurser och ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

Nämnden behandlar alla sina verksamhetsområden såsom miljöbalken kräver att miljöområdet hanteras d.v.s. uppföljning, utvärdering av verksamheten, vilket tillsynsbehov som finns, vilka resurser och vilken kompetens som nämnden förfogar över.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 30 juni 2017.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 58.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 67

Dnr 2017-000424
2016-000384

Förändring av delegation för förvaltningschef

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. godkänna de förändringar gällande personal – och arbetsgivaransvar i delegeringsförteckningen för miljö- och hälsoskyddschefen i enlighet med Kf:s beslut om ny antagen lokala personalstadga.

Personal- och arbetsgivarärenden

- a. Besluta om anställning av personal inom ekonomiska ramar.
  - b. Besluta om uppsägning och avsked av personal.
  - c. Besluta om avtal om anställningens upphörande, som innehåller avgångsvederlag eller annan ekonomisk uppgörelse.
  - d. Besluta om tjänstledighet som inte är reglerad i lag eller avtal enligt av personalutskottet fastställda riktlinjer.
  - e. Besluta om löneförmåner som inte är reglerade i lag eller avtal vid tjänstledighet eller vid anställning upphörande, enligt av personalutskottet fastställda riktlinjer
  - f. Besluta om lön och övriga anställningsvillkor, enligt av personalutskottet fastställda riktlinjer.
  - g. Besluta i frågor som berör underställd förvaltningsorganisation.
2. uppdra åt Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen att föra in ändringarna gällande personal- och arbetsgivarärenden i delegeringsordningen som berör förvaltningschefen att gälla fr.o.m. 4 september 2017.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har den 25 april 2017 § 80 antagit en lokal personalstadga där man ger nämnderna i uppdrag att revidera sina respektive delegeringsförteckningar med anledning av förändringar i personalstadgan. Revideringarna ska ha trätt i kraft senast den 30 september 2017.

Kommunstyrelsens förvaltning har översänt ett förslag till ny delegeringsordning i Personal och arbetsgivarärenden.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 30 juni 2017.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 59.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 68

Dnr 2017-001374

Sammanträdesplan 2018

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. anta föreslagna sammanträdestider för nämnden 2018.

Beskrivning av ärendet

Förslag till sammanträdesplan 2018 för miljö- och hälsoskyddsnämndens nämnd.

Nämnd

Datum	Kl.
5/2	13:30-
19/3	13:30-
7/5	13:30-
11/6	13:30-
10/9	13:30-
22/10	13:30-
10/12	13:30-

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 60.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 69

Dnr 2017-000917

Yttrande digital agenda 2019-2022

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar avge följande yttrande:

1. I avsnitt "2. Öppna data" under den lokala delen om "Ökad mängd data att hantera" anges att en förutsättning för hantering av stora mängder data från flera system kräver "analysförmåga". Förutsättningen för analys av andra genom öppet tillgängliggörande torde vara det viktigaste. Redan idag krävs att respektive dataägare kan analysera och bedöma hur offentlig en viss uppgift ska vara. Krav utöver detta torde inte vara avgörande.

Vidare beskrivs i samma delavsnitt att molntjänster är nödvändiga för att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet. En molntjänst som nyttjas fel eller utan tillräcklig kompetens är precis lika dålig i sin effektivitet som en dåligt nyttjad intern silo med data. Gemensamt nyttjande tillsammans med andra via extern leverantör på ett eller annat sätt är förmodligen kostnadseffektivt men skrivningen som finns idag är lite väl generell och genomgripande. Vissa specialsystem levereras som "molntjänster" men kräver sedan så stor lokal anpassning att kringtjänster och extra underhåll enkom för en beställer gör att det hela äts upp. Dessa fällor behöver identifieras i god tid för att undvikas.

2. I diskussionen om IOT under "3. Spetsteknik och avancerade systemlösningar" saknas säkerhetsaspekten helt och hållet, många av de här systemen är erkänt osäkra och läcker data på olika sätt. Utöver lagring och hantering av data kommer alltså säkerhetslösningar att bli oerhört viktiga ju mer sensorer vi går mot.
3. Andra stycket i det lokala avsnittet av "4. Självservice-tjänster och e-förvaltning" avslutas med en inkomplett mening; "Dessutom ökar informationssäkerheten och" - det är svårt att bedöma innehållet i denna del.

Beskrivning av ärendet

Varberg kommun har en vision om att vara Västkustens kreativa mittpunkt år 2025. Kreativiteten kräver digital utveckling. Kommunfullmäktige har fattat beslut om en digital agenda som kommunstyrelsen har i uppdrag att uppdatera årligen. Serviceförvaltningens IT-avdelning har därför begärt in yttrande över digital agenda 2019-2022.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 10 augusti 2017.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 69 (forts)

Dnr 2017-000917

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 61.

Prot. utdrag: Serviceförvaltningen

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 70

Dnr 2017-000631

Yttrande över samrådshandlingar för detaljplan Bua Strand Syd

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka detaljplanen under förutsättning att;

1. En dagvattenutredning tas fram för rubricerad detaljplan. Utredningen ska visa på hur hanteringen av dagvattnet ska lösas och vidare ska hanteringen ske i enlighet med gällande krav för dagvatten.

Kvarstår dessa brister kan miljö- och hälsoskyddsnämnden komma att avstyrka i granskningskedet.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret begär miljö- och hälsoskyddsnämndens (MHN) yttrande över förslag till ändring av detaljplan VÅ74 för Bua Strand Syd.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra högre boendestandard genom ökad byggnadsarea, utan att förlora den unika karaktären i detta äldre fritidshusområde.

Bua Strand Syd är inte utpekad som ett fritidsområde i kommunens översiktsplan och ingår i tätorten Bua enligt fördjupning av Norra Kusten 2016.

Övervägande

MHN kan inte göra en bedömning på de handlingar som finns till denna detaljplan och det gäller framförallt dagvattenhanteringen. Detaljplanens handlingar beskriver inte dagvatten i nuläget utan tas bara upp i de handlingar som är för gällande detaljplaner från -97 (VÅ74), -99 (VÅ75), och 2012 (VÅ95), där dagvatten ska tas omhand genom lokalt omhändertagande (LOD). Detaljplanens ändring möjliggör utökade byggrätter vilket kan medföra mer hårdgjorda ytor vilket kan betyda mer dagvatten.

LOD kan vara svårt för vissa fastigheter i området att ordna då området utgörs av ett tunt jordlager på berg och kraftiga sluttningar mot havet (söder om detaljplanerna). Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har fått in klagomål över dagvattenhanteringen i vissa områden där dagvattnet rinner längs med berget, sedan på vägen och ner mot utsatta tomter nedströms. Problemen är störst i den sydöstra delen av planområdet. Därför ser MHN att en ny utredning över dagvatten behöver göras och förslag på lösning bör också presenteras i utredningen.

I en tidigare detaljplan för bostäder vid Kvarndammsvägen i Bua (strax norr om Bua Strand Syd) beskrivs dagvatten mer utförligt. Det har inte varit möjligt att använda sig av LOD för alla fastigheter och därför har ett

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 70 (forts)

Dnr 2017-000631

dagvattensystem byggs ut efter att vad dagvattenutredning föreslog. Förhållandena är likt Bua Strand Syd med mycket berg i dagen. I kommunens dagvattenanvisningar nämns det att "befintliga detaljplaner som ändras bör i de flesta fall omfattas av kommunalt verksamhetsområde för dagvatten. Undantag kan göras om dagvattensituationen i huvudsak fungerar i området eller om ändringarna i befintlig detaljplan är små". Som ovan nämnts fungerar inte dagvattenhanteringen helt och hållet för området idag.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 3 augusti 2017.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 62.

Prot. utdrag: Stadsbyggnadskontoret
Miljö- och hälsoskyddsinspektör K Broman

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 71

Dnr 2016-001414

Yttrande över samrådshandling till detaljplan för bostäder på fastigheten Kaninen 1

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka samrådshandling till detaljplan för fastigheten Kaninen 1 under förutsättning att:

1. plankartan förses med text med följande innebörd; "Innan startbesked ges för åtgärder som kräver mark- eller bygglov ska markens lämplighet för bebyggelse säkerställas genom att markföreningar har avhjälpas så att acceptabla föroreningsnivåer med avseende på markanvändning erhålls". Acceptabla föroreningshalter i detta fall är halter upp till, men inte över känslig markanvändning (KM) enligt ovan.
2. en mätning av markradonhalt görs för bedömning av eventuellt behov av särskilda krav på byggnadsutformning med avseende på radonskydd. Om så visar sig nödvändigt bör en bestämmelse som reglerar detta införas i plankartan.
3. ingen sprängning görs på fastigheten utan föregående samråd med miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.
4. planhandlingarna kompletteras med information om att läns/schaktvatten ska renas till angivet åtgärds mål, Göteborgs Stads riktlinjer 2013:101, i tillämpliga delar innan utsläpp till recipient. För klorerade lösningsmedel ska riktvärdena för utsläpp till recipient enligt tabell 1 i Structors "Vägledning för ny- och ombyggnation av bostäder och lokaler på områden med förorenat berggrundvatten" klaras. Ovanstående gäller om pumpning av läns/schaktvatten omfattar mer än 10 m³ eller om varaktigheten är längre än 1 vecka. Beredskap så att åtgärder enligt ovan kan vidtas utan dröjsmål bör finnas från start.
5. det i plankartan införas en bestämmelse med lydelsen; "Lägenheter mot bullerstörd sida som är större än 35 m² ska ha en genomgående planlösning med minst hälften av bostadsrummen vända mot sida där dygnsekvivalent ljudnivå vid fasad inte överskrider 55 dBA och maximal ljudnivå nattetid inte överskrider 70 dBA".

Kvarstår dessa brister kan miljö- och hälsoskyddsnämnden komma att avstyrka i granskningskedet.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret begär miljö- och hälsoskyddsnämndens (MHN) yttrande över samrådshandling till detaljplan i rubricerat ärende.

Till samrådsunderlaget har bifogats följande utredningar:

- Bullerutredning Kaninen 1 2017-05-17 WSP
- PM Kaninen 1, Varberg, VA-utredning med fokus på dagvatten, 19 maj 2017 WSP

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 71 (forts)

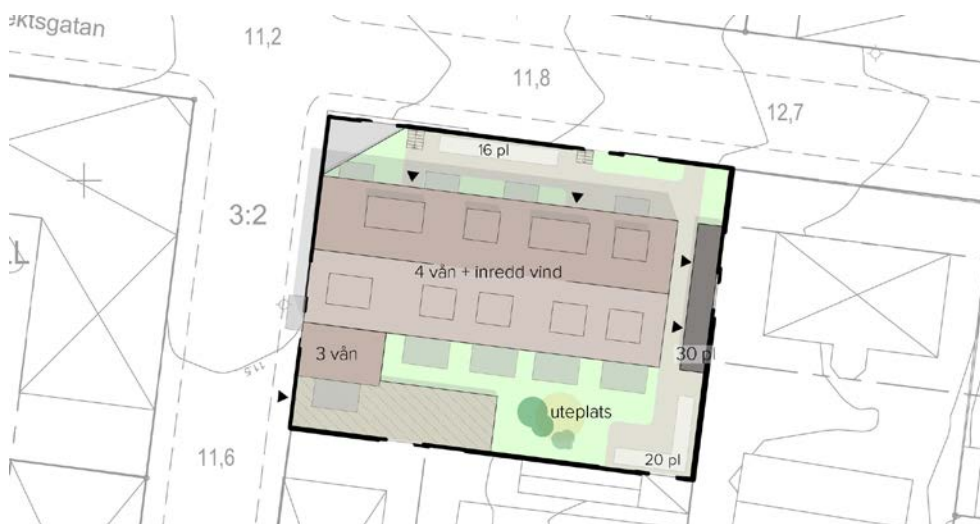
Dnr 2016-001414

- Solstudie och visualisering, Arkkas arkitekter

Av planhandlingarna framgår bl.a. följande;

Allmänt

Detaljplaneområdet ligger centralt beläget i Varberg, nordost om rutnätsstaden i ett område med främst mindre flerbostadshus i 2-3 våningar och med ett antal mindre verksamheter så som restauranger, frisörer och butiker. Planområdet är 980 kvadratmeter och omfattar fastigheten Kaninen 1.

Situationsplan över planförslaget. Engelbrektsgratan i bildens överkant, Sveagatan till vänster

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 71 (forts)

Dnr 2016-001414

På fastigheten finns en villa från runt förra sekelskiftet samt ett tvåvånings flerbostadshus från mitten av 1900-talet. Byggnaderna är till viss del sammanbyggda (se bilden ovan).

Detaljplanens syfte är att möjliggöra ett flerbostadshus med fyra våningar samt en inredd vind och med en byggnadsarea på ungefär 450 kvadratmeter. I källarplan planeras ett parkeringsgarage.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 71 (forts)

Dnr 2016-001414

Planeringsförutsättningar

Mark

Planområdet innefattar en äldre villatomt som har förtätats med ett flerbostadshus och större delen av fastigheten består av hårdgjord yta.

Markradon

En geoteknisk utredning har utförts för den närliggande fastigheten Falkenbäck 25 av ÅF (2015-02-09) som visar på lågradonmark, vilket inte erfordrar att byggnaden ska radonskyddas, men en radonmätning ändå utförs i samband med arbetet.

Markföroreningar

Berggrundvattnet inom delar av Varbergs tätort är kontaminerat av klorerade lösningsmedel och planområdet ligger inom restriktionsområde för spridning av dessa.

Trafikbuller

En bullerutredning är framtagen av WSP (2017-05-17) som visar att fasaderna mot Sveagatan samt Engelbrektsgratan är bullerutsatta. Bullernivåerna uppgår till 55-60 dBA ekvivalent ljudnivå på de bullerutsatta sidorna, med undantag för de två nedersta våningarna mot Sveagatan som har en ekvivalent ljudnivå på över 60 dBA. Den maximala ljudnivån mellan kl 22-6 överskrider 70 dBA på våning 1-2 på fasaderna mot Sveagatan och Engelbrektsgratan samt den västra halvan av den södra fasaden och den norra halvan av den östra fasaden.

Kraven i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, 3-4 § kan uppnås vid fördelaktig lägenhetsfördelning och planlösningar.

Lägenheter som är riktade åt bullerstörd sida större än 35 kvadratmeter ska ha en genomgående planlösning.

Ritningar över föreslagna lägenhetsfördelning, t. v. visar våning 1-3, ovan t.h. visar våning 4 och nedan t.h. visar vindsvåningen. Ritat av Arkkas arkitekter.

Den 11 maj beslutade regeringen att höja riktvärdena för buller vid en bostadsbyggnads fasad. För bostäder upp till 35 kvm höjs nivån från 60

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Datum

MHN § 71 (forts)

Dnr 2016-001414

dBa till 65 dBA. För bostäder större än 35 kvm höjs riktvärdet från 55 dBA till 60 dBA.

Förordningsändringarna träder i kraft den 1 juli 2017 och kan tillämpas på redan påbörjade detaljplaner. Detta innebär att planförslaget klarar bullerkraven enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216).

Som planbestämmelse föreslås; Lägenhet mot bullerstörd sida större än 35 m² ska ha en genomgående planlösning, vilket innebär fönster riktade åt två håll för att säkra rum åt tystare sida.

Teknisk försörjning

Befintlig anslutning till elnätet och gasledning sker från Engelbrektsgatan. Befintlig servis för vatten har inte optimalt läge men kan i och med garageplanets utbredning dras invändigt byggnaden till önskvärd placering. Befintlig servis för spillvatten föreslås användas och en pumpstation anläggs i garaget för att lyfta spillvatten upp till servisledningen, som sedan pumpas ut till dagvattennätet. Övriga väningsplan avleddes med självfall.

Brandposterna ska klara kraven om erforderligt flöde, avstånd mellan brandposter och vattentryck enligt VAV P83 vid ett genomförande av planförslaget. Förutsättningarna är goda att kraven klaras utan åtgärder då ledningsdimensioner och avstånd mellan brandposter tyder på det. Befintlig byggnad är ansluten till telenätet från Engelbrektsgatan.

Dagvatten

En dagvattenutredning har genomförts av WSP (2017-05-19) där förutsättning för förslag av åtgärder har varit kommunens krav på att halva flödet vid ett 10-årsregn, ska omhändertas lokalt för att avlasta det allmänna ledningsnätet, det innebär att det behöver magasineras för att flödestoppar ska kunna jämnas ut. Recipient för dagvattnet är Kattegatt och dagvattenutloppet för planområdet är beläget i Varbergs hamnområde. Tidigare utförda undersökningar och kartering från SGU indikerar att översta jordlagren är genomsläppliga med inslag av lager av lera och torv, och lämpar sig för infiltration av dagvatten.

På grund av den föreslagna utformningen av byggnaden rekommenderas det i utredningen att ett underjordiskt kassetmagasin anläggs i planområdets nordvästra hörn. Ett alternativ eller komplement till underjordiskt magasin kan vara att använda växtbäddar där man skapar ett hålrum med till exempel makadam under bädden som kan fungera som magasin för takvattnet. Magasinets töms sedan långsamt via en dräneringsledning.

Vid regn som är så kraftiga att ledningssystemet går fullt är det av vikt med en höjdsättning av mark som medför att ytvatten rinner undan från byggnaden och intilliggande fastigheter. Marken och gator behöver kunna nyttjas som sekundära vattenvägar. Man bör sträva efter att ha en marklutning på minst 1 % för att en eventuell marköversvämning ska kunna ledas bort. Då garagedriften blir ett hinder mot väst behöver lutning skapas mot Engelbrektsgatan. Vatten hindras från att rinna över på

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 71 (forts)

Dnr 2016-001414

närliggande fastigheter genom ett ”motveck” eller klack i bjälklaget. Dräneringsvatten kommer, på grund av höjd på ledningsnätet, inte att kunna avledas med självfall till förbindelsepunkten för dagvatten. Med en föreslagen garageväning som täcker större delen av fastigheten ses det som lämpligt att ett dränerande lager anläggs under byggnaden och att dräneringsledningar anläggs med riktning in mot en invändig pumpstation under bottenplattan för att pumpas upp till dagvattenledning.

Avfallshantering

Avfallshanteringen ska placeras tillgängligt för renhållningsservice samt för boende och bör omfatta flera fraktioner för sortering samt matavfall och brännbart. Avfallshanteringen sköts av VIVAB. Föreslagen placering är på den östra delen av gården, med hämtning från Engelbrektsgatan.

Bedömning

Markradon

En mätning av markradonhalt bör göras för bedömning av eventuellt behov av särskilda krav på byggnadsutformning med avseende på radonskydd. Om så visar sig nödvändigt bör en bestämmelse som reglerar detta införas i plankartan.

Markföroreningar

Någon bedömning av eventuell förekomst av föroreningar i marken eller grundvattnet på fastigheten har inte gjorts och inte heller någon geoteknisk undersökning. I handlingarna nämns endast att ”Berggrundvattnet inom delar av Varbergs tätort är kontaminerat av klorerade lösningsmedel och planområdet ligger inom restriktionsområde för spridning av dessa”. Markundersökning är svår att göra innan befintliga hus är rivna. Men när så har skett bör en översiktlig miljöteknisk markundersökning göras. Med den som grund får sedan eventuella åtgärder vidtas som garanterar att marken inte kommer att innehålla föroreningar i halter över åtgärdsgränser. Åtgärdsgränset i detta fall bör vara känslig markanvändning, (KM) enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark, rapport 5976. Detta regleras lämpligen i planen genom införande av en bestämmelse i plankartan med följande lydelse;

”Innan startbesked ges för åtgärder som kräver mark- eller bygglov ska markens lämplighet för bebyggelse säkerställas genom att markföroreningar har avhjälpats så att acceptabla föroreningsnivåer med avseende på markanvändning erhålls”. Acceptabla föroreningshalter i detta fall är halter upp till, men inte över KM enligt ovan.

I planhandlingarna beskrivs att fastigheten är belägen inom det område i Varberg där det befaras att berggrundvattnet kan vara förorenat av klorerade lösningsmedel. Om det ska sprängas på fastigheten, vilket inte framgår av planhandlingarna kan spridningsvägarna för sådana eventuella föroreningar komma att påverkas. Särskild försiktighet krävs därför vid eventuell hantering av berggrundvattnet.

Läns/schaktvatten ska renas till angivet åtgärdsgränset, Göteborgs Stads riktlinjer 2013:101, i tillämpliga delar innan utsläpp till recipient.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 71 (forts)

Dnr 2016-001414

För klorerade lösningsmedel ska riktvärdena för utsläpp till recipient enligt tabell 1 i Structors "Vägledning för ny- och ombyggnation av bostäder och lokaler på områden med förorenat berggrundvatten" klaras. Ovanstående gäller om pumpning av läns/schaktvatten omfattar mer än 10 m³ eller om varaktigheten är längre än 1 vecka. Beredskap så att åtgärder enligt ovan kan vidtas utan dröjsmål bör finnas från start.

Kontinuerlig pumpning av länsvatten kan kräva tillåtlighet och får därför inte göras utan föregående samråd med miljö- och hälsoskydds-förvaltningen.

Förslag på åtgärder vid byggskedet ska i enlighet med Miljöbalken (28 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) anmälas innan markarbeten kan påbörjas.

Dagvatten

MHN har inga vidare synpunkter på dagvattenhanteringen utan utgår från att omhändertagandet av dagvatten kan ske i enlighet med redovisad dagvattenutredning (WSP 2017-05-19). Vikten av att välja bort byggmaterial som ökar risken för förorening av dagvatten, t.ex. zink som takbeläggning, bör dock poängteras.

Trafikbuller

Fasaderna mot Sveagatan samt Engelbrektsgatan är bullerutsatta. Men genom ändringar i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216) som trädde i kraft 2017-07-01 tilläts numera dygnsekvivalenta ljudnivåer upp till 60 dBA vid fasad utan att särskilda krav på orientering av bostadsrum mot tystare sida kan ställas. För lägenheter mindre än 35 m² accepteras ända upp till 65 dBA på motsvarande sätt. Ändringarna kan tillämpas på denna plan.

Detta innebär att lägenheter mindre än 35 m² kan placeras var som helst i byggnaden utan särskilda krav på orientering av hälften av bostadsrummen mot tystare sida. För lägenheter större än så och som är orienterade västerut mot Sveagatan krävs dock att minst hälften av bostadsrummen ska vara orienterade mot sida där den dygnsekvivalenta ljudnivån vid fasad inte överskrider 55 dBA och den maximala ljudnivån nattetid inte 70dBA. Det kan noteras att den ekvivalenta ljudnivån dagtid överskrider 60 dBA även längs hela fasaden mot Engelbrektsgatan.

För uteplats i anslutning till bostad är riktvärdet för dygnsekvivalent ljudnivå, 50 dBA och för maximal ljudnivå, 70 dBA. Detta klaras endast längs delar av den södra fasaden. Utredningen visar att den dygnsekvivalenta ljudnivån vid delar av den södra fasaden understiger 50 dBA samt 70 dBA maximal ljudnivå. Där kan alltså uteplatser ordnas, vilket är ett krav för samtliga lägenheter eftersom kraven för uteplats inte klaras vid någon av de andra fasaderna.

Om en uteplats uppfyller riktvärdena kan ytterligare uteplats med sämre ljudmiljö utgöra komplement.

MHN vill poängtera att de riktvärden som anges i trafikbullerförordningen är att betrakta som minimikrav. Ur hälsosynpunkt för de boende är det en

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 71 (forts)

Dnr 2016-001414

fördel om det bl.a. genom väl genomtänkta planlösningar med orientering av rum mot tystare sida går att åstadkomma en ljudmiljö som är bättre än förordningskraven. Detta gäller inte minst för lägenheter mindre än 35m², och även om en sådan lägenhet endast har ett bostadsrum.

- Enligt WHO:s rekommendationer är en dygnsekvivalent ljudnivå på 50 dBA att betrakta som en måttlig på gränsen till allvarlig störning.
- Ljudnivåer omkring och över 50 dBA klassas som höga ljudnivåer enligt Europaparlamentets sjunde miljöhandlingsprogram.
- Vid dygnsekvivalenta ljudnivån 50 dBA upplever omkring 15 % av de tillfrågade sig vara störda av buller från vägtrafik.

Andelen hyresgäster som känner sig störda av trafikbuller inomhus kan markant minskas om man tillämpar ljudklass B vid bostadsbyggande. Därför är det värdefullt om så kan ske.

MHN ser positivt på att det förslås en bestämmelse om trafikbuller i plankartan men ser gärna att den förtydligas lite och ges lydelsen;

”Lägenheter mot bullerstörd sida som är större än 35 m² ska ha en genomgående planlösning med minst hälften av bostadsrummen vända mot sida där dygnsekvivalent ljudnivå vid fasad inte överskrider 55 dBA och maximal ljudnivå nattetid inte överskrider 70 dBA”.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas utformningen av uteplatser. Vid samtliga fasader som vetter mot vägarna kommer riktvärdena för uteplats att överskridas, både vad gäller ekvivalent- och maxnivåer. De lägenheter som kommer att förses med uteplatser i dessa riktningar måste därför beredas tillgång till minst en ytterligare uteplats där 50 dBA ekvivalent och 70 dBA max ljudnivå inte överskrids.

För att detta ska klaras krävs antagligen att planerad byggnation utformas i enlighet med föreliggande förslag där man skapat en skyddad innergård.

Planförslaget kan tillstyrkas under förutsättning att miljö- och hälsoskyddsförvaltningens synpunkter i detta yttrande beaktas. Enligt förvaltningens nuvarande delegationsordning ska planförslag i granskningsskedet tillstyrkas om de synpunkter MHN framfört i samrådsskedet har tillgodosetts. Om så inte har skett ska planförslag avstyrkas i granskningsyttrande.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 19 juli 2017.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 63.

Prot. utdrag: Stadsbyggnadskontoret
Miljö- och hälsoskyddsinspektör K I Johansson

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 72

Dnr 2017-001299

Yttrande över samrådshandling för gestaltningsprogram för Birger Svensson väg - södra delen

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lämna följande remissvar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tar inte ställning i frågan om gestaltning i form av estetik och funktion för attraktivitet i ett bredare perspektiv. De beskrivna förväntade följderna av förslaget till gestaltningsprogram ser miljöförvaltningen som positiva för de intresseområden som Miljö- och hälsoskyddsnämnden har att bevaka. Det kan exemplifieras av ökad kollektivtrafik, förbättrade förutsättningar för cykel- och gångtrafik, dagvattenhantering m.m.

Mot bakgrund av att investering av bebyggelse och infrastruktur ofta har ett perspektiv på 50-100 år är det viktigt att fokus även läggs på kvalitet kring hälsa och miljö. Ur Miljö- och hälsoskyddsnämndens perspektiv handlar det om inom- och utomhusmiljö, främst avseende buller, luftkvalité, förorenade områden. Det kan även gälla emissioner från byggnadsmaterial m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill dock poängtera att förtätning av exempelvis gaturum kan ge negativa effekter på luftkvalitén. Som exempel på att detta kan inträffa även utanför storstäder kan nämnas Viktoriagatan i Halmstad. På grund av hög trafiktäthet i kombination med ett förhållandevis slutet gaturum med omgivande höga fasader klarar man inte miljömålets riktvärden för kvävedioxid, som ska nås senast 2020.

Trafikbuller är också en viktig del att beakta i samband med slutna fasader och bostäder nära gator och vägar med stor trafikmängd. Gestaltningsprogrammets ambition om att försöka minska hastigheter och trafikmängder ser Miljö- och hälsoskyddsnämnden därför som positivt.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 72 (forts)

Dnr 2017-001299

När det gäller buller och luftkvalité vill Miljö- och hälsoskyddsnämnden lyfta frågan om att använda ny teknik för kollektivtrafiken som exempelvis upphandling av el- och hybridbussar. Det ger också en ökad flexibilitet avseende förändringar av linjenät då denna typ av fordon är mindre störande avseende buller och luftemissioner och därmed har bättre förutsättningar att trafikera fler gator.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill också understryka vikten av att se dagvatten som en resurs vilket också framhålls i förslaget till gestaltungsprogram. Det kan vara genom recirkulation, uppsamling av regnvatten, dagvatten i gestaltning m.m.

Beskrivning av ärendet

Följande beskrivning går att läsa i förslaget till gestaltungsprogrammet.

Den 7 november 2013 § 396 togs beslut i Byggnadsnämnden att uppdra åt stadsbyggnadskontoret att tillsammans med Hamn- och gatuförvaltningen upprätta Gestaltungsprogram för Birger Svenssons Väg. Detaljplanearbete pågår vid den södra delen av vägen och programförslaget har avgränsats till aktuell del, mellan Brunnsbergsvägen i norr till Baggens gränd i söder, där planerna för det nya stationsområdet tar vid.

Detta gestaltungsprogram omfattar sträckningen mellan Brunnsbergsgatan i norr till Baggens gränd i söder. Programarbete för nästa etapp norrut inväntar beslut om den övergripande trafikstrukturen.

Gestaltungsprogrammets syfte är att ange riktlinjer så att gatan som helhet förmedlar en positiv bild till såväl tillfälliga besökare som boende. Det ska vara en grön miljö som inbjuder till hållbara transporter som promenader och arbetspendling med cykel och den ska berätta om det kulturhistoriskt

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

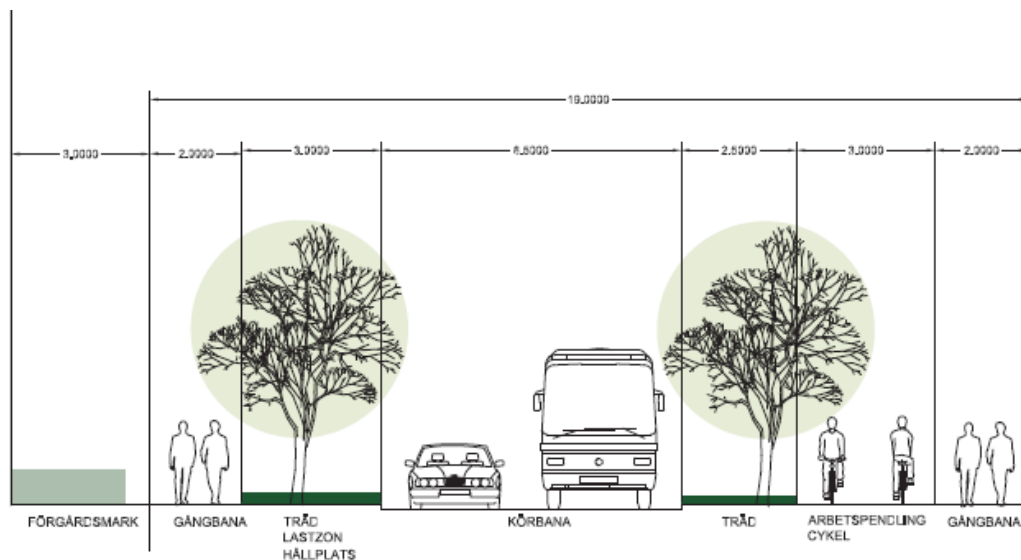
MHN § 72 (forts)

Dnr 2017-001299

viktiga området som starkt bidragit till Varberg identitet. Mötet med staden handlar om att visa upp en entré och markera att man närmar sig staden och dess stadskärna.

Förslaget till gestaltungsprogram redovisar en ambition om ett grönt stadsrum för alla med gröna kontaktpunkter i form av bl.a. trädplanteringar samt två platsbildningar längs med gatan. En i norr i anslutning till Teater Halland/Monarkområdet och en i söder vid Kyrkogårdsbacken. Platsen i norr utgör den viktigaste platsbildningen längs med gatan. Utformningen av platsen tillsammans med allén på Birger Svenssons väg sätter tonen för den nya stadskaraktern i norr. Platsen ska ha ett tydlig grön karaktär, ska kunna fungera som bostadsnära park för boende för vila och inspiration men bör även utformas för att kunna fördröja dagvatten inom närområdet.

Den nya gestaltningen av trafikytor och åtgärder enligt programmet för Birger Svenssons Väg är viktigt för att dämpa hastigheterna och minska trafikmängderna på gatan. Målsättningen är att i stället leda om trafik till Östra Hamnvägen och Västkustvägen. Flytt av järnväg och ett nytt resecentrum ger möjlighet att göra Östra Hamnvägen till huvudväg för biltrafik med angränsning till resecentrum. Arbetsgruppen för gestaltungsprogrammet har tagit fram ett förslag på en sektion som ska fungera på sträckan mellan Monarkvägen i norr och den nya stationen i söder.

Bostäder och verksamheter omedelbart intill resecentrum ger mycket goda förutsättningar att skapa attraktiva bostadsmöjligheter och lokalisering av högkvalificerade tjänsteföretag i kommunen även i ett regionalt perspektiv. Bebyggelse ska utformas stadsmässigt i kvartersstruktur och sammanhängande "väggar" i gaturummet. Upp till fyra eller fem våningar, med lokaler i gatuplanet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Datum

MHN § 72 (forts)

Dnr 2017-001299

Beslutsunderlag

”Gestaltningprogram för Birger Svenssons väg - södra delen”.
Beslutsförslag dat. 31 juli 2017.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 31 juli 2017.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21
augusti § 64.

Prot. utdrag: Stadsbyggnadskontoret
Stf miljöchef A Berg

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 73

Dnr 2016-001411

Yttrande över samrådshandling till detaljplan för bostäder på fastigheterna Hägern 4,6 och 8.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka samrådshandling till detaljplan för fastigheterna Hägern 4,6 och 8 under förutsättning att:

1. i plankartan förses med text "Vid projektering och uppförande av nya hus inom fastigheten Hägern 6 ska grundkonstruktionen utformas så att hygieniska olägenheter inte förorsakas av radongas.
2. det i plankartan införs en bestämmelse med lydelsen; "Lägenheter mot bullerstörd sida som är större än 35 m² ska ha en genomgående planlösning med minst hälften av bostadsrummen vända mot sida där dygnsekvivalent ljudnivå vid fasad inte överskrider 55 dBA och maximal ljudnivå nattetid inte överskrider 70 dBA".
3. det i plankartan står skrivet "Bullerskydd med en höjd av **minst 2,3 m** istället för **högst 2,5 m** över anslutande marknivå.

Kvarstår dessa brister kan miljö- och hälsoskyddsnämnden komma att avstyrka i granskningskedet.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret begär miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande över samrådshandling till detaljplan i rubricerat ärende. Av planhandlingarna framgår bl.a. följande;

Allmänt

Planområdet ligger cirka 500 meter öster om rutnätsstaden, direkt öster om Västkustvägen, söder om Engelbrektskatan och väster om Nyhemsgatan. Bebyggelsen inom planområdet består av sex flerbostadshus, varav två är sammanbyggda, och ligger i ett område med både flerbostadshus och enfamiljshus. Planområdet är dryga 10 800 kvm stort och omfattar fastigheterna Hägern 4, 6 och 8.

Detaljplanens syfte är att förtäta bebyggelsen inom planområdet med bostäder. Förtätningen sker dels genom påbyggnad på tre befintliga byggnader och dels genom uppförandet av två nya flerbostadshus vid sidan om den befintliga bebyggelsen. Del av flerbostadshus på Hägern 6 rivs i samband med genomförande.

Översiktsplan

Förslaget ligger i linje med *Översiktsplan för Varbergs kommun* antagen av kommunfullmäktige 2010 och som anger markanvändningen till "blandad bebyggelse". Översiktsplanen anger att kommunens största utbyggnad ska ske i staden med en tät bebyggelse och ett effektivt utnyttjande av mark och

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 73 (forts)

Dnr 2016-001411

tekniska resurser. Den blandade bebyggelsen kring Varbergs stadskärna ska behållas och utvecklas genom komplettering och förnyelse. Riktlinjer för tillkommande bebyggelse är att den ska utgå från den aktuella platsens specifika kvaliteter och möjligheter.

Detaljplan

Inom planområdet finns tre gällande detaljplaner, *Detaljplan för kv Hägern m fl. (170)*, *Detaljplan för Hägern 6 (176)* samt *Ändring av detaljplan för Hägern 4 och 8 (254)*. Gällande detaljplaner anger användningen till bostadsändamål och medger fyra flerbostadshus i 3 våningar samt ett flerbostadshus i 2-3 våningar. Byggrätt för en transformatorstation finns placerad inom fastigheten Hägern 5. Två u-områden ligger i norra delen av Hägern 4 respektive södra delen av Hägern 8. Det finns möjlighet att uppföra komplementbyggnader längs västra delarna av Hägern 4, 6 och 8.

Markradon

En radonundersökning är genomförd av Structor Miljö Väst AB (170428). Undersökningen anger att samtliga utförda långtidsmätningar av radon i lägenheter visar på radongashalter under det gällande gränsvärdet på 200 Bq/m³. Inga radonsänkande åtgärder behöver därmed utföras i befintliga bostadshus.

Marken inom fastigheten Hägern 6 där två nya bostadshus ska uppföras bedöms, baserat på utförda mätningar, som "normalradonmark". Enligt Boverkets konstruktionsregler för nybyggnation ska då grundkonstruktionen utformas så att hygieniska olägenheter inte förorsakas av radongas. Det innebär att nya hus ska ges ett radonskyddande utförande, vilket bör tas hänsyn till vid såväl projektering som uppförande.

Dagvatten

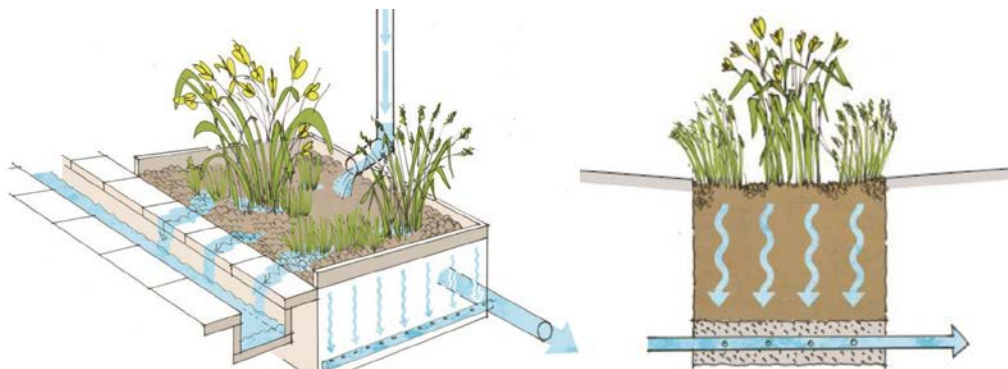
En dagvattenutredning är utförd av Norconsult (170421) som visar på ökade dagvattenflöden vid ett genomförande av planförslaget. Minst 50 % av dagvattnet ska tas om hand inom respektive kvartersmark. För att fördröja flödena kan andel hårdgjorda ytor minskas med hjälp av till exempel gröna tak och genomsläppliga material så som hålstensbetong.

Föreslagna åtgärder för att ta hand om dagvattnet är regnrabatter som både renar och fördröjer. Regnrabatter kräver en viss yta. Ytbehovet för 0,7 m djupa regnrabatter är cirka 470 m² för hela planområdet. Ett alternativ till regnrabatter är att fördröja flödena från taken med vattenkassetter, de renar inte men är mer yteffektiva. Flödena från parkeringsytor och körbanor ska fördröjas via regnrabatter. Golvbrunnar i garage ska renas med till exempel en oljeavskiljare innan vattnet leds vidare till spillvattenvädet. Höjdsättningen av planområdet är mycket viktig. Tomtmark bör generell höjdsättas till en nivå högre än anslutande gatumark för att en tillfredsställande avledning av yt- och dränvatten ska kunna erhållas. Höjdskillnaden mellan färdigt golv och marknivå vid förbindelsepunkt ska vara minst 0,3 m.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 73 (forts)

Dnr 2016-001411

Exempel på utformning av regnrabatter (s.k. raingardens). Bild: Norconsult

Störningar

En bullerutredning har utförts av Norconsult (170425) och visar att planområdet är bullerutsatt främst från Västkustvägen. Samtliga hus med undantag för det befintliga huset söder om punkthuset klarar inte bullerkraven utan åtgärd. Ett 2,3 meter högt bullerskydd föreslås längs Västkustvägen samt del av gränsen mot Engelbrektskatan vilket ger lägre bullernivåer så att minst en fasad är riktad mot sida där ekvivalent ljudnivå understiger 55 dBA. Förutom bullerskydd krävs även att minst hälften av bostadsrummen i lägenheter vända mot bullerstörd sida och större än 35 kvadratmeter ska vara vända mot sida med högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå, en planbestämmelse om detta förs in på plankartan. Bullerskyddet i form av ett plank eller en mur ska placeras innanför fastighetsgränsen på Hägern 4, 6 och 8. Tillkommande bebyggelse ska utformas så att bostäderna uppfyller kraven om ljuddämpad sida för hälften av bostadsrummen, förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader 3-5 §.

Bullerprognos för år 2040 ekvivalent ljudnivå med 2,3 meter högt bullerskydd.
Karta: Norconsult.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

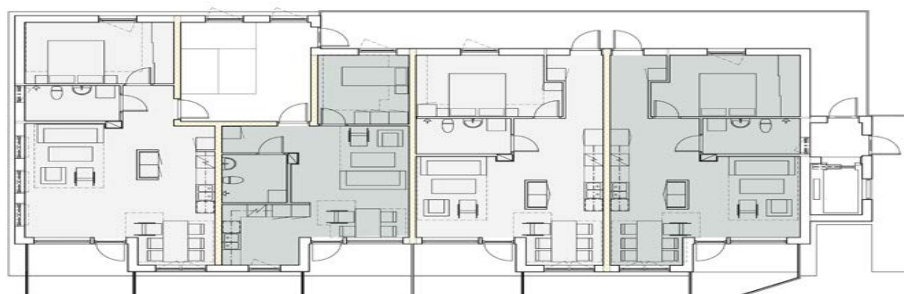
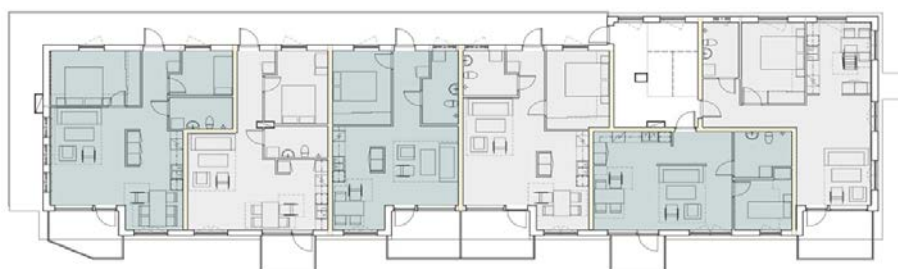
Datum

MHN § 73 (forts)

Dnr 2016-001411

Förslag på genomgående planlösningar i hus 1 och 2. I hus 1 planeras två lägenheter mindre än 35 kvadratmeter med fönster endast åt ett håll. Ritningar: Fredblad arkitekter.

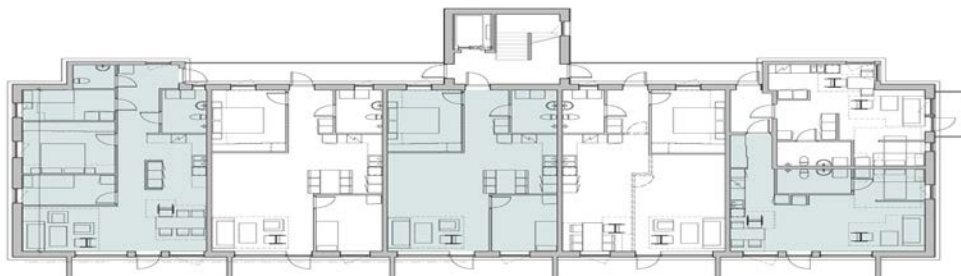

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 73 (forts)

Dnr 2016-001411

Förslag på genomgående planlösningar i hus 3, 4 och 5. Ritningar: Voten.

Den 11 maj beslutade regeringen att höja riktvärdena för buller vid en bostadsbyggnads fasad. För bostäder upp till 35 kvm höjs nivån från 60 dBA till 65 dBA. För bostäder större än 35 kvm höjs riktvärdet från 55 dBA till 60 dBA. Förordningsändringarna träder i kraft den 1 juli 2017 och kan tillämpas på redan påbörjade detaljplaner. Planförslaget är inte utformad efter den nya förordningen.

Övervägande

Markradon

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) har inga vidare synpunkter på radonundersökningen utan förutsätter att nybyggnation ske i enlighet med redovisad rapport från radonundersökning (Structor Miljö i Väst AB 28 april 2017). I rapporten under avsnitt "Slutsatser och rekommendationer" står det bl.a. "Marken inom fastigheten Hägern 6 där två nya bostadshus ska uppföras bedöms, baserat på utförda mätningar, som "normalradonmark". Enligt Boverkets konstruktionsregler för nybyggnation ska då grundkonstruktionen utformas så att hygieniska olägenheter inte förorsakas av radongas. Det innebär att nya hus ska ges ett radonskyddande utförande, vilket bör tas hänsyn till vid såväl projektering som uppförande".

Dagvatten

MHN har inga vidare synpunkter på dagvattenhanteringen utan utgår från att omhändertagandet av dagvatten kan ske i enlighet med redovisad dagvattenutredning (Norconsult 17 maj 2017). Vikten av att välja bort byggmaterial som ökar risken för förorening av dagvatten, t.ex. zink som takbeläggning, bör dock poängteras.

Trafikbuller

Fasaderna mot Västkustvägen och Engelbrektsgratan är bullerutsatta. Men genom ändringar i förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216) som trädde i kraft 1 juli 2017 tilläts numera dygnsekvivalenta ljudnivåer upp till 60 dBA vid fasad utan att särskilda krav på orientering av bostadsrum mot tystare sida kan ställas. För lägenheter mindre än 35 m² accepteras ända upp till 65 dBA på motsvarande sätt. Ändringarna kan tillämpas på denna plan.

Detta innebär med bullerskärm på 2,3 m kan lägenheter mindre än 35 m² placeras var som helst i byggnaden utan särskilda krav på orientering av

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 73 (forts)

Dnr 2016-001411

hälften av bostadsrummen mot tystare sida. För lägenheter i hus 2 större än så och är orienterade västerut mot Västkustvägen krävs dock att minst hälften av bostadsrummen ska vara orienterade mot sida där den dygnsekvivalenta ljudnivån vid fasad inte överskrider 55 dBA och den maximala ljudnivån nattetid inte 70dBA.

För uteplats i anslutning till bostad är riktvärdet för dygnsekvivalent ljudnivå, 50 dBA och för maximal ljudnivå, 70 dBA. Utredningen visar att det finns tillräckliga ytor där den dygnsekvivalenta ljudnivån är eller understiger 50 dBA samt 70 dBA maximal ljudnivå, kan uteplatser ordnas.

MHN vill poängtera att de riktvärden som anges i trafikbullerförordningen är att betrakta som minimikrav. Ur hälsosynpunkt för de boende är det en fördel om det bl.a. genom väl genomtänkta planlösningar med orientering av rum mot tystare sida går att åstadkomma en ljudmiljö som är bättre än förordningskraven. Detta gäller inte minst för lägenheter mindre än 35 m², och även om en sådan lägenhet endast har ett bostadsrum.

- Enligt WHO:s rekommendationer är en dygnsekvivalent ljudnivå på 50 dBA att betrakta som en måttlig på gränsen till allvarlig störning.
- Ljudnivåer omkring och över 50 dBA klassas som höga ljudnivåer enligt Europaparlamentets sjunde miljöhandlingsprogram.
- Vid dygnsekvivalenta ljudnivån 50 dBA upplever omkring 15 % av de tillfrågade sig vara störda av buller från vägtrafik.

Andelen hyresgäster som känner sig störda av trafikbuller inomhus kan markant minskas om man tillämpar ljudklass B vid bostadsbyggande. Därför är det värdefullt om så kan ske.

MHN ser positivt på att det förslås en bestämmelse om trafikbuller i plankartan men ser gärna att den förtydligas lite och ges lydelsen;

”Lägenheter mot bullerstörd sida som är större än 35 m² ska ha en genomgående planlösning med minst hälften av bostadsrummen vända mot sida där dygnsekvivalent ljudnivå vid fasad inte överskrider 55 dBA och maximal ljudnivå nattetid inte överskrider 70 dBA”.

Planförslaget kan tillstyrkas under förutsättning att MHN:s synpunkter i detta yttrande beaktas. Enligt förvaltningens nuvarande delegationsordning ska planförslag i granskningsskedet tillstyrkas om de synpunkter MHN framfört i samrådsskedet har tillgodosetts. Om så inte har skett ska planförslag avstyrkas i granskningsyttrande.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 11 augusti 2017.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 21 augusti § 65.

Prot. utdrag: Stadsbyggnadskontoret, Livsmedelsinspektör L Thoong

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 74

Dnr 2017-000142

Yttrande över ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, Högryd Lantbruks AB, fastigheten Högryd 2:5

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inget att invända mot att ändring av tillstånd ges till Högryd Lantbruk, organisationsnummer 556418-9438, i enlighet med ansökan och kompletterande dokumentation.

Beskrivning av ärendet

Högryd Lantbruks AB med organisationsnummer 556418-9438 har den 4 april 2017 inkommit med ansökan om tillstånd enligt miljöbalken med anledning av planerad utökning av verksamheten.

Högryd Lantbruks AB bedriver lantbruk med djurhållning på fastigheten Högryd 2:5, samt vid behov på Göingegården 1:13 och Joastorp 3:1. Verksamheten meddelades tillstånd enligt miljöbalken 2001. Nytt tillstånd med anledning av utökning gavs 2007 (Mpd 551-5837-07 1383-94-529). 2010 gavs ett nytt beslut till följd av upprättande av biogasanläggning (Mpd 551-2325-10 1383-94-529). Ett ändringstillstånd togs 2015 (Mpd 551-1949-15 1383-94-529) då man vid tidigare prövning underskattat mängden producerad gas från biogasanläggningen och nu behövde öka tillståndets begränsningar om detta.

Nuvarande djurhållning innefattar 367 djurenheter. Ansökan gäller en utökning till 552 djurenheter fördelade på 400 mjölkkor och 550 rekrytering och tjurar/stutar. Man avser också hålla 3 suggor och 30 höns för husbehov. Gödseln från de egna djuren avser man röta i gårdens biogasanläggning tillsammans med gödsel och organiska restprodukter från andra verksamheter. Man avser framställa den producerade mängden biogas till 9 471 876 KWh. Ökningen kommer att göras i 2 steg, där första steget innefattar en mindre ökning av antalet mjölkkor och en utbyggnad av stallet och mjölkgrup. I detta steg kommer man också att bygga till en ny efterrötkammare, gaslager till biogasanläggningen, samt installera en gödselseparator. I det andra steget sker utökningen av antalet mjölkkor till 400. Rekrytering och tjurar ökar till 550 djur.

Till ansökan har en miljökonsekvensbeskrivning bifogats. Länsstyrelsen önskar yttrande över ansökan från miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Övervägande

I ansökan framgår att enligt jordbruksverkets föreskrifter kommer det att krävas en lagringskapacitet på 11 800 m³ för flytgödsel. Den lagringskapacitet för flytgödsel som finns att tillgå är 14 147 m³. Enligt bilaga 4 framgår att spridningsarealen är 664 ha i steg 2. I dags datum har man 81 ha bete och 460 ha brukad åker. Det kommer därför att behöva införskaffas ytterligare spridningsareal allteftersom verksamheten utökas, vilket de

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 74 (forts)

Dnr 2017-000142

enligt sin anmälan meddelar att man kommer att göra. I anmälan framgår att man aldrig kommer ha mer djurantal än vad den aktuella spridningsarealen medger att man kan ha.

I den planerade tillsynen av verksamheten har det tidigare inte framkommit några betydande anmärkningar. Utökningen sker på en plats där det är utpräglad jordbrukslandskap och den strider inte mot kommunens översiktsplan. Samråd enligt gällande regler har utförts och redovisats.

Verksamheten har i sin ansökan, i den bifogade miljökonsekvensbeskrivningen och i de kompletteringar som länsstyrelsen begärt beskrivit nuvarande och planerad drift samt redogjort för effekten på miljön orsakad av den utökade djurhållningen. Verksamheten har redovisat hur man arbetar för att uppfylla miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Samtliga grannar inom 500 meter från Högryd 2:5 har informerats om den planerade utbyggnaden. Ingen av grannarna har inkommit med några synpunkter.

Transporter beräknas öka med 3 lastbilar per dag vid utökning enligt etapp 2. Man utreder möjligheterna att pumpa gödsel till fältbrunnar för att minska transporterna och därvid bränsleförbrukning och buller. I övrigt kan foderblandare, gasmotorer och gödselseparator ge upphov till buller från gårdscentrum.

Markkartering har gjorts för de flesta av arealerna som brukas av verksamheten och kommer att göras även på de nya arealer som tillkommer i verksamheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att verksamhetens miljöpåverkan inte bedöms vara av sådant slag att verksamheten inte kan tillåtas. I anmälan och medföljande miljökonsekvensbeskrivning beskriver verksamheten de åtgärder man tagit och kommer att ta för att minska sin påverkan på omgivande mark och vatten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att man med dessa åtgärder bör kunna bedriva verksamheten på ett sätt som inte är skadligt för miljö eller människors hälsa.

Beslutsunderlag

Remiss från länsstyrelsen, tillståndsansökan, Högryd lantbruks AB, 20 juni 2017.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens beslutsförslag från den 29 augusti 2017.

Prot. utdrag: Länsstyrelsen i Hallands län, 301 86 Halmstad, alt. halland@lansstyrelsen.se,
Dnr 551-2529-17
Miljö- och hälsoskyddsinspektör P Högdahl

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------